

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117217187
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8117217187.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu Peter Jarkovský - CORYN, s miestom podnikania Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 32 925 042, právne zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom, so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, proti žalovanému Mesto Prešov, so sídlom Hlavná 73, 080 01 Prešov, IČO: 00 327 646, právne zastúpenému JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom kancelárie Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, o náhradu za užívanie nehnuteľností, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20C/16/2017 – 952 zo dňa 27.07.2022, jednohlasne takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok.
- II. Návrh žalobcu na prerušenie konania z a m i e t a.
- III. Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

I. Konanie o zaplatenie 67.817,65 eura s úrokom z omeškania vo výške 9,05% ročne zo sumy 1.482,44 eura od 12.05.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.988,89 eura od 10.06.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.924,73 eura od 09.07.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.988,89 od 11.08.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.988,89 eura od 10.09.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.924,73 eura od 09.10.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.988,89 eura od 11.11.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.924,73 eura od 09.12.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.988,89 eura od 15.01.2016 do zaplatenia, zo sumy 2.027,93 eura od 10.02.2016 do zaplatenia, zo sumy 1.947,10 eura od 09.03.2016 do zaplatenia, vo výške 9% ročne zo sumy 2.027,93 eura od 09.04.2016 do zaplatenia, zo sumy 1.962,52 eura od 14.05.2016 do zaplatenia, zo sumy 2.027,93 eura od 09.06.2016 do zaplatenia, zo sumy 1.962,52 eura od 09.07.2016 do zaplatenia, zo sumy 2.027,93 eura od 10.08.2016 do zaplatenia, zo sumy 2.027,93 eura od 21.09.2016 do zaplatenia, zo sumy 1.962,52 eura od 11.10.2016 do zaplatenia, zo sumy 2.027,93 eura od 11.11.2016 do zaplatenia, zo sumy 1.962,52 eura od 09.12.2016 do zaplatenia, zo sumy 2.027,93 eura od 10.01.2017 do zaplatenia, zo sumy 1.988,89 eura od 10.02.2017 do zaplatenia, zo sumy 1.796,42 eura od 14.03.2017 do zaplatenia, zo sumy 2.611,61 eura od 26.04.2017 do zaplatenia, zo sumy 2.527,36 eura od 10.05.2017 do zaplatenia, zo sumy 2.611,61 eura od 09.06.2017 do zaplatenia, zo sumy 15.087,99 eura od 01.07.2017 do zaplatenia zastavuje.

II. Návrh na prerušenie konania zamietá

III. Žalobu zamietá.

IV. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 66/2009 Z.z., § 151n ods. 1, § 151o ods. 1, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 145 ods. 2, § 146 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca zoberal v časti o zaplatenie sumy 67.817,65 eur s úrokom z omeškania, svoju žalobu späť, ku ktorému späťvzatiu námietky žalovaný nemal. V tejto časti konanie preto zastavil, vrátane príslušenstvu k pohľadávke. Ďalej konštatoval, že žalobca uplatňoval nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva nehnuteľností vedených na LV č. XXXXX, kat. úz. A., vo výške obvyklého nájmu od 17.04.2015 do 30.06.2017, po čiastočnom späťvzati, v sume 762.652,59 eur. ZLV č. XXXXX, kat. úz. A. zistil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností tam zapísaných, kde sa nachádza vnútro-bloková zeleň, inžinierske stavby, t.j. pozemné komunikácie a chodníky, nachádzajúce sa v okolí bytových domov. V prejednávanej veci považoval súd prvej inštancie za spornú otázku, či k predmetným nehnuteľnostiam vzniklo zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť od 01.07.2009. Okresný súd v Prešove v inom konaní, vedenom pod sp.zn. 29C/229/2015, dospel k záveru, že tieto nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom aj tohto konania, spĺňajú podmienky úpravy zákona č. 66/2009 Z.z., a odcitoval bod 87. rozsudku sp.zn. 29C/229/2015. S týmto záverom sa stotožnil odvolací súd v konaní pod sp.zn. XXX/XXX/XXXX, kde v bodoch 8., 9., 16. až 19. uviedol dôvody svojho rozhodnutia v odvolacom konaní. Nakoniec citoval aj z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXXX/XX/XXXX, predovšetkým stať, týkajúcu sa zákonného vecného bremena vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania. Rovnako uviedol, že prejudiciálne sa zaoberal uvedenou otázkou aj NS SR v konaniach pod sp.zn. 1Cdo/133/2009, a 5Mcdo/16/2010. Dokonca Ústavný súd SR v Náleze č.k. II.ÚS 349/09 rozhodoval v obdobnej právnej problematike z pohľadu porušenia základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Ďalej v konaní bolo sporné, či finančná náhrada za existujúce vecného bremeno je jednorazovou alebo opakujúcou sa náhradou. V tejto súvislosti súd prvej inštancie citoval z rozhodnutia NS SR sp.zn. 8Cdo/17/2010, ktorá citácia sa nachádza na str. 10-12 rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu je jednorazovou náhradou za vzniknuté vecné bremeno, a túto je možné uplatniť nasledujúcim dňom, od účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., teda od 02.07.2009. Trojročná premičacia doba uplynula žalobcovi dňa 02.07.2012 a žaloba na náhradu bola podaná na súde prvej inštancie dňa 30.08.2017. Žalovaný vzniesol námietku premičania, preto súdu prvej inštancie neostalo nič iné, ako žalobu zamietnuť. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 a § 256 ods. 2 CSP. Dospel k záveru, že z časti zoberal žalobca žalobu späť a v tejto časti zavinil zastavenie konania a vo zvyšnej časti podanej žaloby bol neúspešný. Preto priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu žalovanej strane.

4. Pokiaľ išlo o návrh žalobcu na prerušenie konania do rozhodnutia NS SR o dovolaní vo veci sp.zn. 29C/229/2015 Okresného súdu Prešov, súd prvej inštancie nevidel dôvod na prerušenie konania, keďže v predmetnom dovolacom konaní sa nerieši otázka, ktorá má význam pre daný spor. Táto otázka bola právoplatným rozsudkom súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu vyriešená a tak nemožno konštatovať, že v priebehu konania by toto rozhodnutie malo význam pre rozhodnutie v predmetnej právnej veci.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, okrem výroku o zastavení konania. V prvej časti odvolania žalobca konštatuje dôvody, ktoré ho viedli k podaniu odvolania v šiestich odvolacích dôvodoch v bode 1. až 21. tohto odvolania. V bode 22. a nasledujúcich opakovane uvádza argumenty, ktoré považuje za dôležité pre jeho odvolanie z dôvodu nesúhlasu s rozhodnutím súdu prvej inštancie.

6. Prvým odvolacím dôvodom žalobcu bolo nesprávne právne posúdenie v súvislosti so závermi, ktoré prijal súd prvej inštancie, keď poukázal na dôvody rozhodnutia v konaní pred Okresným súdom v Prešove pod sp.zn. 29C/229/2015. Podľa názoru žalobcu sa toto konanie nevzťahuje na prejednávanú vec. Citoval ust. § 193 a § 194 CSP, ktoré riešia otázku záväznosti rozhodnutia vydaného v inom konaní, kde poukázal na rozdiely tejto úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku. Ustanovenie § 193 CSP taxatívne vymenúva rozhodnutia, ktorými je súd viazaný, a medzi

takéto rozhodnutia nepatrí právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu v inom predchádzajúcom konaní. V konaní pod sp. zn. 29C/229/2015 nebola riešená predbežná právna otázka ako samostatný problém, ktorý by vyústil aj v samostatný výrok rozhodnutia súdu. Toto konanie prejednávalo žalobu na plnenie, a nešlo o určenie, či určitý právny vzťah, či právo existuje alebo neexistuje. Preto nie je záväzná také rozhodnutie, ktoré neobsahuje samostatný výrok v rozsudku súdu, ale rieši právnu otázku len v jeho odôvodnení. Z výroku rozsudku na plnenie nie je možné v konečnom dôsledku vyvodiť výrok o posúdení právneho vzťahu medzi stranami sporu. Inak povedané, vyriešené by to bolo len vtedy, keď o danej otázke existuje právoplatné rozhodnutie. Keďže nebola vo výrokovej časti iného konania uvádzaná záväzná právna otázka existencie, či neexistencie právneho vzťahu, potom nie je povinnosťou súdu pridržovať sa tohto právneho posúdenia, ktoré bolo vyslovené len v odôvodnení iného rozhodnutia.

7. Druhým odvolacím dôvodom boli nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie veci, keďže na pozemok žalobcu, ktorý je zastavaný stavbami, sa nevzťahuje zákon č. 66/2009. Poukázal na zákon č. 50/1976, t.j. stavebný zákon, ktorý vymenúval podmienky pre realizáciu stavieb. Súd prvej inštancie však dospel k svojmu záveru len z predbežného posúdenia veci v konaní vedenom pod sp.zn. 29C/229/2015. Kľúčové vo veci je posúdiť, či stavby boli povolené alebo nepovolené, v súlade so stavebným zákonom tak, ako to vymenoval žalobca v bodoch 34., 35., 36, 37. svojho odvolania. Podľa názoru žalobcu v tomto konaní nebola preukázaná existencia stavebného povolenia na stavby, v súlade s právnymi predpismi a zákon neprezumuje povolenie stavby, ale túto skutočnosť, je potrebné skúmať. Je potrebné zdôrazniť, že stavby neboli povolené v súlade s právnymi predpismi, a právni predchodcovia žalobcu, ako pôvodní vlastníci, nikdy neboli účastníkmi v stavebnom konaní.

8. Tretím odvolacím dôvodom je nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Na pozemok s verejnou zeleňou sa rovnako nevzťahuje úprava zákona č. 66/2009 Z.z. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci dospel k záveru, len na základe prejudiciálneho posúdenia v inom konaní, pod sp.zn. 29C/229/2015. Tu je potrebné poukázať na to, že súd prvej inštancie nerozlišoval medzi pozemkami zastavanými stavbami, a pozemkami, na ktorých sa nachádza verejná zeleň. Na verejnú zeleň sa zákon č. 66/2009 má používať len primerane, a je potrebné skúmať, či verejná zeleň prešla do vlastníctva žalovaného, podľa zákona č. 138/1991 Zb. Podľa názoru žalobcu v tomto prípade nedošlo k vzniku zákonné vecného bremena na parcelu, ktorá je ako verejná zeleň, a to bez právneho dôvodu, kde Mesto Prešov užíva tieto pozemky, a preto musí vydať bezdôvodné obohatenie. Citoval zákon č. 138/1991 Zb., a dospel k záveru, že nedošlo k prechodu vlastníckeho práva k tejto parcele označené ako verejná zeleň na Mesto Prešov a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS SR sp.zn. 4Cdo/52/2009.

9. Štvrtým odvolacím dôvodom bolo nesprávne rozloženie dôkazného bremena medzi strany sporu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenia, že stavby žalovaného neboli postavené v súlade s právnymi predpismi, ktoré platili v čase výstavby. Znova nemal dôvod súd prvej inštancie vychádzať z prejudiciálneho posúdenia veci na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 29C/229/2015. Práve žalovaný mal preukázať tieto okolnosti podľa stavebného zákona, a to, že v čase výstavby týchto nehnuteľností došlo ku splneniu zákonom stanovených podmienok. Toto dôkazné bremeno však súd nemohol preniesť na žalobcu. V tejto súvislosti poukázal na dve konania Krajského súdu v Prešove XXXX/XX/XXXX a XXXX/XX/XXXX, z ktorých išlo o skutkovo podobné veci, v ktorých Mesto Prešov, ako žalovaná strana, tvrdila, že k pozemkom zastavaných stavbami ciest a chodníkov, vzniklo zákonné vecné bremeno. Práve na vlastníckovi stavby bolo dôkazné bremeno, ktorým mal preukázať svoje tvrdenie o zákonnosti stavieb.

10. Piatym odvolacím dôvodom bolo nesprávne právne posúdenie náhrady za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Žalobca má jednoznačne zato, že ide o opakovaný nárok. Predstavuje to zásadnú otázku spolu s vznesenou námietkou premlčania, ak by išlo o jednorazovú náhradu. Týmto smerom uvažoval súd prvej inštancie, no podľa žalobcu nie je to správny názor, a v tejto súvislosti poukázal na Nález Ústavného súdu SR, PL.ÚS 42/2015, kde citoval názor na primeranú náhradu, ktorá môže mať povahu opakujúceho sa plnenia. Nakoniec, aj nedávno potvrdili napríklad Ústavný sudcovia JUDr. Rastislav Kaššák, JUDr. Peter Straka, JUDr. Ľuboš Szigeti, JUDr. Jana Baricová v odlišnom stanovisku v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 7/2022. V tejto súvislosti je potrebné povedať, že nejde o dočasný stav, vecné bremeno má trvalý charakter, a doteraz v zmysle zákona č. 66/2009 nedošlo k vyporiadaniu s vlastníckmi pozemkov tak, ako to zákon uvádza. Rovnako je dôležité, či má byť vyplatená za zákonné vecné bremeno náhrada za trvanie jedného roka alebo dvadsiatich rokov. Žalobca nemôže vedieť, či obec alebo VÚC navrhne nejaké pozemkové úpravy, v ktorých by sa riešil

jeho nárok. Je na VÚC alebo obci, či pristúpia vôbec k takémuto vyporiadaniu vzťahov k pozemkov pod stavbami, a kedy to urobia.

11. Nakoniec 6. odvolacím dôvodom žalobcu bolo nesprávne právne posúdenie námietky premlčania, ktorú vzniesla žalovaná strana v spore, keď žalobca tvrdí, že ide o rozpor s dobrými mravmi. Žalobca citoval § 561 ods. 1 OZ., podľa ktorého je možné, ak sa môže záväzok splniť rôznym spôsobom, je na voľbe dlžníka ako bude postupovať. Je potrebné skúmať rozpor medzi námietkou premlčania a dobrými mravmi. Nie je v súlade s dobrými mravmi, ak by došlo k premlčaniu jednorazovej náhrady ako celok a v prípade, že povinný z vecného bremena nebude plniť do budúcnosti náhrady, potom by už oprávnený z tohto vecného bremena žiadnu finančnú náhradu nedostal. Alternatívou jednorazovej náhrady je práve opakujúce sa plnenie. Cieľ zákona č. 66/2009 nemôže byť predsa prehliadnutý. Nároky z protiprávneho vzťahu, spočívajúce v plnení z titulu bezdôvodného obohatenia, sa paradoxne javia pre dotknuté osoby výhodnejšie, nie ako jednorazová odmena, aj keď to zákon č. 66/2009 upravuje inak. Znova poukázal na rôzne názory súdov vrátane Ústavného súdu SR. Akonáhle by sa prijala takáto prax, potom by obce a VÚC mohli užívať pozemky zastavané ich stavbami a bez časového obmedzenia.

12. Na základe vyššie uvedených dôvodov žalobca žiadal, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalobca navrhol prerušiť odvolacie konanie, keďže v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove sp.zn. 29C/229/2015 prebieha dovolacie konanie na NS SR pod sp.zn. 2Cdo/53/2022, do rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré konanie má význam pre prejednávanú vec.

13. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

14. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

15. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejednáva vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený, ale aj povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

16. Odvolací súd v konaní relevantne posudzuje konkrétne dôvody uvádzané v odvolaní, a to či bol zistený skutkový stav správne a úplne a či sa aplikovali správne príslušne právne predpisy, pričom v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR II. ÚS/78/2005).

17. Podľa § 1 ods. 1, 2 zák. č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len "pozemok pod stavbou"). Tento zákon sa primerane vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín, okrem pozemkov vo vlastníctve cirkví, športový areál alebo verejná zeleň, ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu.

18. Podľa § 4 ods. 1, 2 zák. č. 66/2009 Z.z., ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo

v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

19. Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

20. Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

21. Žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. A. zapísaných na liste vlastníctva číslo XXXXX ako parcely registra „C“. Uvedené nehnuteľnosti nadobudol žalobca na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 08.01.2007 s predávajúcou B. C..

22. Rozhodnutím mesta Prešov zo dňa 10.05.2007, č. D. E. F./XXXX mesto vydalo nesúhlas na výrub 62 ks stromov na parcele KN-C č. XXXX/X v lokalite A. G.. Podľa uvedeného rozhodnutia stromy rastú v prvom stupni územnej ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Plocha, na ktorej je plošný výrub navrhovaný je územným plánom definovaná ako plocha bývania a priestory medzi bytovými domami sú priestorom pre vnútroblokovú zeleň.

23. Podľa vyjadrenia mesta Prešov zo dňa 10.07.2007 komunikácie na parcelách H. I. XXXX/X, XXXX/X E. XXXX/X má vo vlastníctve na základe zákona č. 135/1961 Zb. Rovnako podľa vyjadrenia zo dňa 28.11.2008 a 03.05.2010 je komunikácia na parcele KN C XXXX/XX a H. I. XXXX/XX vo vlastníctve mesta.

24. Podľa listu mesta Prešov č. D. zo dňa 28.12.2016 sa bytové domy A. G. J. X,X,X,X,X E. XX nachádzajú na ploche určenej pre bývanie v bytových domoch. Pre danú plochu platí K. L.X.

25. Podľa prehľadu územného plánu mesta Prešov je bytový dom A. G. J.X umiestnený na parc. č. H. XXXX, č.X na H. XXXX, č. X na H. XXXX, č. X na H. XXXX, č. X na H. XXXX a č. XX na H. XXXX.

26. Podľa Všeobecného záväzného nariadenia Mesta Prešov č. X/XXXX o tvorbe, ochrane a údržbe zelene a jej súčasti na území Mesta Prešov podľa článku 3 bodu 6), verejnú zeleň tvoria verejne prístupné plochy zelene v majetku, nájme alebo užívaní Mesta Prešov (parky, parčíky, zeleň námestí a verejných priestranstiev, rekreačné lúky a lesy, uličné stromoradia, zeleň obytných súborov, cestná zeleň pri mestských komunikáciách a podobne). Podľa článku 5 písm. b) uvedeného všeobecného záväzného nariadenia, správu zelene obytných súborov zabezpečuje Mesto Prešov a ostatní vlastníci pozemkov, na ktorých sa zeleň nachádza.

27. Geometrickým plánom č. M./XX došlo k rozdeleniu parcely H./X o výmere 3360 m², orná pôda na parcely XXXX/X o výmere 829 m², orná pôda, XXXX/XX o výmere 160 m², ostatná plocha, č. XXXX/XX o výmere 2257 m² ostatná plocha, č. XXXX/XX o výmere 114 m², zastavaná plocha, pričom k zmene ornej pôdy na ostatnú plochu došlo rozhodnutím zo dňa 13.11.2018.

28. Dňa 03.07.1969 Okresný národný výbor, odbor vodného hospodárstva pre veci poľnohospodárstva a lesníctva vydal predchádzajúci súhlas na trvale odňatie poľnohospodárskej výroby vo výmere X-XX-XX ha pre výstavbu 10 štvorbytoviek Rozhodnutím zo dňa 30.10.1969 povolil odbor výstavby a vodného hospodárstva previesť výstavbu 10x 4 b.j, investorovi. Dňa 10.02.1970 schválil odbor výstavby projektovú úlohu a konečné projektové riešenie na výstavbu 4x 4 b.j. v A. N. G. a vonkajšie technické vybavenie pre 10x 4 b.j. Nad Skalkou. Rozhodnutím zo dňa 11.03.1974 bolo udelené povolenie k trvalému užívaniu pre 4 b.j. bl. J. X N. G. O.. Rozhodnutím zo dňa 28.03.1974 bolo udelené povolenie k trvalému užívaniu pre 4 b.j. bl. č. 8 A. G..

29. K prvej odvolacej námietke žalobcu, odvolací súd uvádza, že sa nestotožňuje s tvrdením žalobcu, o nemožnosti vychádzať z iného rozhodnutia súdu, za situácií, ak išlo v inom konaní o žalobu na plnenie a poukázal na ust. § 193 a 194 CSP. K pojmu „právna istota“ sa vyjadrila aj právna doktrína tak, že pre oblasť civilného procesu bude dominantnou požiadavkou. Teda požiadavka na posúdenie rovnakých (obdobných) právnych prípadov rovnako (obdobne), sa musí spájať s predvídateľnosťou tohto postupu. Ak súd posúdi konkrétnu právnu situáciu odvolávajúc sa na pravidlo analogickej aplikácie už posúdených prípadov, ozrejmi to stranám sporu v priebehu konania resp. uvedie do v odôvodnení svojho rozhodnutia. Prejudiciálna (predbežná alebo aj predurčujúca) otázka je potom taká otázka, ktorá sama predmetom konania nie je, avšak na jej vyriešení je závislé rozhodnutie, ktoré má súd prijať. Prejudicialita takto vyjadruje aj skutočnosť, že v konaní o určitej veci sa vyskytuje relatívne samostatná otázka, ktorá bola predmetom právoplatne skončeného konania a má pre terajšie konanie určujúci význam (uvedené zároveň aj objasňuje použitý výraz „predurčujúca otázka“).

30. Princíp predvídateľnosti rozhodovania a rozhodnutia znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje princíp právnej istoty a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva. Na druhej strane je nutné uviesť, že predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne. Obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých veciach. V takom prípade je však súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť (čl. 2 ods. 3 Civilného sporového poriadku), a to takým spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale práve naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal. (Nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 275/2018 12/2019).

31. Žalobca tvrdí, že ak súd prvej inštancie vychádzal z konania, ktoré prebehlo pred Okresným súdom v Prešove po sp. zn.29C/ 229/2015 (na odvolacom súde sp. zn. 5Co/168/2017), nestačí, že sa nárokom žalobcu, pokiaľ ide o použitie právneho predpisu z.č. 66/2009 Z.z.na uplatnený nárok žalobcu a jeho jednorazové priznanie, nepostačuje poukazať na odôvodnenie rozsudku. V rozsudku musí o týchto skutočnostiach byť rozhodnuté samostatnými výrokmi. V konaní pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 29C/229/2015 vystupovali rovnaké strany sporu a týkalo sa to rovnakého predmetu sporu – náhrada za užívanie pozemkov, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Konanie sa týkalo totožných pozemkov, v rovnakom rozsahu, len za iné časové obdobie (01.01.2013-16.04.2015), už po nadobudnutí účinnosti z.č. 66/2009 Z.z. Konajúci súd sa vypořiadal v konaní s otázkou aplikácie zákona č. 66/2009 Z.z. so záverom o možnosti jeho použitia na všetky pozemky vo vlastníctve žalobcu a rovnako sa vypořiadal aj s otázkou nároku na jednorazovú náhradu. Odvolací súd dospel k záveru, že podstatou záväznosti iného súdneho rozhodnutia pre prebiehajúce konanie je totožný , resp. obdobný predmet sporu, s použitím rovnakého právneho predpisu, ktorý môže byť uvedený v rozsudku ako predbežná otázka v rámci konania na plnenie. V danom prípade prebehlo totožné konanie dokonca medzi tými istými stranami sporu, preto postup súdu prvej inštancie a jeho rozhodnutie, nemohlo byť pre žalobcu prekvapivé. Pritom argumenty v žalobe a námietky žalobcu v odvolacom konaní, v inom – vyššie uvedenom konaní, sú totožné s argumentáciou v predmetnom konaní. Aj žalobcov návrh na prerušenie konania do rozhodnutia dovolacieho súdu vo veci Okresného súdu sp. zn. 29C/229/2015 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu, svedčí o tejto skutočnosti (sám žalobca ako dôvod návrhu na prerušenie považuje za dôležité rozhodnutie vo veci sp. zn. 29C/229/2015).

32. Druhým odvolacím dôvodom žalobcu je skutočnosť, že stavby nachádzajúce sa na pozemkoch v jeho vlastníctve (chodníky a cesta) sú nepovolenými stavbami. Pretože ide v tomto spore o obdobie po 01.07.2009, správne súd prvej inštancie uzavrel, že na uvedené pozemky je potrebné aplikovať zákon č. 66/2009Z.z.. K otázke neoprávnenej, resp. stavby nepovolenej podľa z. č. 50/1976 Zb. (ďalej aj „ Stavebný zákon „), odvolací súd uvádza, že podstata neoprávnenej stavby podľa § 135c Obč. zák. spočíva v tom, že stavebník stavia na cudzom pozemku, bez toho aby mu svedčil právny titul umožňujúci na cudzom pozemku stavať. Pre klasifikáciu stavby ako neoprávnenej, nie je rozhodujúce, či stavebník mal, alebo nemal stavebné povolenie, a bez ďalšieho nie je rozhodujúce ani vydané kolaudačné rozhodnutie. Od neoprávnenej stavby treba odlíšiť „nepovolenú - čiernu stavbu“, t.j. stavbu postavenú v rozpore s predpismi stavebného práva. Tu by muselo byť preukázané, že stavba nebola zrealizovaná v súlade v tom čase s platnými stavebnými predpismi.

33. Rozsudok NS SR, sp. zn. 2Cdo/151/2020 zo dňa 31. 3. 2022 uvádza , citujem : „ Neoprávnenou je taká stavba, ktorá bola postavená na cudzom pozemku bez toho, aby vlastník stavby mal

k jej postaveniu občianskoprávne oprávnenie. Pod takýmto oprávnením treba rozumieť najmä vlastnícke právo, vecné bremeno, obsahom ktorého je právo zriadiť stavbu a obligačné právne úkony, v rámci ktorých dáva vlastník súhlas na zriadenie stavby na jeho pozemku (napr. nájomná zmluva). Od neoprávnenej stavby treba odlišovať nepovolenú stavbu, hoci obe stavby bývajú laicky nazývané „čiernymi stavbami“. Nepovolenou je stavba, ktorá bola zrealizovaná v rozpore so stavebnoprávnymi predpismi, najmä bez stavebného povolenia.

34. Medzi neoprávnenu a nepovolenou stavbou je však vzájomná previazanosť. V stavebnom konaní musí totiž stavebník preukázať, že je vlastníkom pozemku, alebo že má k pozemku iné právo, ktoré ho oprávňuje zriadiť na ňom požadovanú stavbu (§ 58 ods. 2 Stavebného zákona), ak tieto skutočnosti stavebník už nepreukázal v územnom konaní a po právoplatnosti územného rozhodnutia nedošlo k zmene (§ 39a ods. 4 Stavebného zákona). Nepreukázanie práva stavebníka stavať na pozemku je dôvodom pre nevydanie stavebného povolenia, len na základe ktorého možno postaviť stavbu občianskoprávneho charakteru (§ 55 a § 56 Stavebného zákona). Samotné spochybnenie v katastri nehnuteľností zapísaného vlastníckeho práva k pozemku pod stavbou alebo vecného bremena oprávňujúceho zriadiť stavbu, nie je dôvodom pre prerušenie stavebného konania, pretože aj pre stavebný úrad platí hodnovernosť a záväznosť údajov katastra nehnuteľností (komentár k Občianskemu zákonníku I, 2. vydání, 2019 BAJÁNKOVÁ, DULAK, FEČÍK, SEDLAČKO, ŠTEVČEK, TOMAŠOVIČ A KOL.)."

35. Žalobca vo svojom odvolaní tvrdí, že chodníky a cesta na jeho pozemkoch je nepovolenou stavbou, teda stavbou, ktorá bola realizovaná v rozpore so Stavebným zákonom. Z obsahu žaloby a konania samotného vyplýva, že právni predchodcovia žalobcu viedli súdne konanie so žalovaným o vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, ktorých vlastníkom bol v čase výstavby chodníkov a cesty vo vlastníctve štátu (následne prešli do vlastníctva žalovaného). Realizácie stavieb – prístupových ciest a chodníkov, bez súhlasu a účasti pôvodných vlastníkov, boli pred rokom 1989 bežným javom a nepredstavujú nepovolenú stavbu.

36. Žalobca v treťom rade namieta, že nemožno použiť úpravu zákona č. 66/2009 Z.z. na pozemok, ktorý predstavuje vnútroblokovú zeleň. Tvrdí, že pozemok je v užívaní žalovaného a ten musí vydať bezdôvodné obohatenie za jeho užívanie. Žalobca poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/52/2009 (uvedené rozhodnutie sa vyjadruje k verejnému priestranstvu). Žalobca sa domáhal voči žalovanému nároku na náhradu za užívanie nehnuteľností pod parc. č. 1518/1 a 1518/51-52 ako verejného priestranstva umiestnením vnútroblokovej zelene. Súd prvej inštancie sa zaoberal nárokom žalobcu ako náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva proti žalovanému a aplikoval na jeho nároky zákon č. 66/2009 Z.z., z ktorého zákon explicitne nevylučuje nárok na náhradu dotknutého vlastníka za vnútroblokovú zeleň. Preto aj tento záver súdu prvej inštancie považoval za vecne správny.

37. Štvrtým odvolacím dôvodom bolo nesprávne prenesenie dôkazného bremena na žalobcu, týkajúceho sa preukázania povolenia stavieb na pozemkoch v súlade s právnymi predpismi.

38. Civilné sporové konanie je ovládané prejednávajúcou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednávajúcej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020).

39. Žalobca tvrdí, že dôkazne bremeno o realizovaných stavbách v súlade so Stavebným zákonom bol na strane žalovaného. Predmetné nehnuteľnosti boli v čase výstavby chodníkov a cesty vo vlastníctve štátu (následne prešli do vlastníctva žalovaného). Realizácie stavieb – prístupových ciest a chodníkov, bez súhlasu a účasti pôvodných vlastníkov, boli pred rokom 1989 bežným javom a nepredstavujú nepovolenú stavbu. Z týchto záverov možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie o tom, že žalobca nepredložil dôkaz na svoje tvrdenia a tým neuniesol dôkazné bremeno.

40. V poradí piatym odvolacím dôvodom bola zásadná námietka žalobcu o tom, že nárok uplatnený v žalobu je dôvodný, keďže ide o opakovanú náhradu, nie jednorazovú ako v rozsudku uzavrel súd prvej inštancie.

41. K otázke či sa jedná o jednorazovú alebo opakujúcu náhradu, odvolací súd poukazuje na fakt, že v minulosti boli k tejto otázke prijaté rozdielne rozhodnutia. Je potrebné však vychádzať z rozhodnutí vyšších súdnych autorít v ostatnom období. Napríklad rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 539/2020-21 zo dňa 28.10.2020, z ktorého vyplýva, že: „Okrem iného sa poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu, v zmysle ktorej finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová; nemá charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. K obmedzeniu vlastníka takého pozemku došlo jednorázovo a sledovalo cieľ predísť možnosti, že vzťah vlastníka pozemku a vlastníka stavby zostane neupravený (v tom zmysle, že vlastníka stavby nebude mať titul na užívanie pozemku). Najvyšší súd danú problematiku uzavrel, že bez ohľadu na to, či vlastníka pozemku, ktorému vzniklo právo na jednorazovú náhradu za vecné bremeno vzniknuté ex lege, túto náhradu uplatnil alebo neuplatnil, resp. či mu náhrada bola alebo nebola vyplatená, súčasnému vlastníkovi tohto pozemku nepatrí právo na nejakú ďalšiu náhradu za pretrvávajúce obmedzenie jeho vlastníckeho práva. Podstatu predmetného názoru považoval za ústavne udržateľný aj Ústavný súd v rozhodnutí IV.ÚS 227/2012. Právo na náhradu za vecné bremeno sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej dobe a tento nárok je len jeden a má ho ten vlastníka zaťaženého pozemku, ktorý nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, teda ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. k 01. júlu 2009. Ústavný súd uzavrel, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová a z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery Najvyššieho súdu z pohľadu námietky sťažovateľa o nesprávnej a arbitrárnej aplikácii použitej právnej úpravy zasahujúcej do jeho majetkových práv, pričom z tohto dôvodu Ústavný súd ústavnú sťažnosť voči namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. Ústavy SR napadnutým uznesením Najvyššieho súdu SR odmietol. (uznesenie NS SR 7Cdo/292/2021).

42. Vecné bremeno podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka zriadi súd len za primeranú náhradu. Ide o vzájomne podmienený vzťah, čo musí vyplývať z výroku súdneho rozhodnutia, a to aj v prípade, že sa takej náhrady nikto v spore nedomáhal. Vzájomná podmienenosť je dôsledkom aplikácie článku 20 ods. 4 v spojení s článkom 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky súdmi Slovenskej republiky. Dovolací súd poukazuje na to, že určenie výšky náhrady za zriadenie vecného bremena je výsledkom posúdenia individuálnych okolností každej prejednávanej veci. Každé rozhodnutie o náhrade za zriadenie vecného bremena je založené na riešení individuálnych otázok. Určenie náhrady za zriadenie vecného bremena je odbornou znaleckou otázkou. Náhrada musí byť primeraná ujme, ktorú vlastníka pozemku v dôsledku zriadenia cesty trvale utrpí, obdobne ako pri vyvlastnení. Ide o jednorazovú náhradu, ktorá má kompenzovať ujmu, že vlastníka nemôže následne ekonomicky využiť dotknutú časť pozemku na iný podnikateľský účel v budúcnosti." (Rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/257/2021 zo dňa 28.02.2022).

43. Z vyššie citovaných rozhodnutí vyplýva, že vo vzťahu k otázke nároku na jednorazovú náhradu ide o ustálenú rozhodovaciu prax, na ktorú poukazuje Najvyššieho súdu SR. Na tomto závere nemení nič tvrdenie žalobcu o odlišnom názore jednotlivých sudcov Ústavného súdu v konkrétnej prejednávanej veci.

44. Poslednou odvolacou námietkou žalobcu je vznesená námietka premlčania žalovaným pre rozpor s dobrými mravmi. Ustanovenie § 3 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi, a v prípade, že tomu tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Pokiaľ ide o výkon práva, ktoré účastníkovi dáva priamo právny predpis, prichádza do úvahy aplikácia tohoto ustanovenia len vo výnimočných prípadoch.

45. Dobrými mravmi rozumie ustanovenie § 3 ods. 1 OZ súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Týmto normám zásadne neodporuje, ak namieta niekto premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, nakoľko inštitút premlčania prispievajúci k istote v právnych vzťahoch je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje. Ak by výkon práva namietať premlčanie

uplatneného nároku bol len prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, zatiaľ čo dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnou normou by zostalo vedľajšie a z hľadiska konajúceho by bolo bez významu, jednalo by sa tak síce o výkon práva, ktorý je formálne so zákonom v súlade, avšak išlo by o výraz zneužitia tohoto subjektívneho práva (označované rovnako ako šikana) na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. O konanie vykazujúce znaky priameho úmyslu poškodiť druhého účastníka by však nebolo možné uvažovať z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatneného nároku vyvodzovaný, ale len z konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohoto nároku uplatnená. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odoprenie práva uplatniť námietku premlčania. (uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 31. augusta 2004, sp. zn. 25 Cdo 2648/2003).

46. Nárok uplatnený žalobcom je majetkovým právom a ako také sa premlčuje. Premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo na náhradu za vecné bremeno sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej dobe a tento nárok je len jeden a má ho ten vlastník zaťaženého pozemku, ktorý nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, teda ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. k 01. júlu 2009. Žalobca za nehnuteľnosti, ktorých je výlučným a sú predmetom sporu uplatnil nároky vo viacerých konaniach minimálne od roku 2007 a nasledujúcich. Tomuto konaniu predchádzalo viackrát spomínané konanie na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 29C/229/2015. Z vlastnej rozhodovacej činnosti odvolací súd má vedomosť, že žalovaný vzniesol námietku premlčania aj v iných konaniach a žalobca má vedomosť, že ide o majetkové právo, ktoré sa premlčuje (táto vedomosť ho viedla aj k čiastočnému späťvzatiu žaloby). Preto odvolací súd nevhliadol žiadne mimoriadne okolnosti, aby prihliadol na dobré mravy a uznal argumenty žalobcu.

47. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval ani jednu odvolaciu námietku žalobcu za dôvodnú a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1,2 CSP ako vecne správny.

48. Žalobca opakovane navrhol aj v rámci odvolacieho konania, prerušenie konania do rozhodnutia dovolacieho súdu vo veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 29C/229/2015. S poukazom na ust. § 164 CSP ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet. Ide o fakultatívnu úpravu, ktorú môže konajúcich použiť, ak dospeje k záveru o význame otázky, ktorá sa prejednáva v inom konaní. Takéto okolnosti neboli odvolacím súdom zistené, preto návrh žalobcu zamietol.

49. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobca nebol úspešný v odvolacom konaní. Žalovaná strana bola úspešná, odvolací súd však nezistil, aby žalovanému vznikli trovy konania v odvolacom konaní, preto rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

50. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).